

15 december 1960

U 15708/60 - C 46 - P1/PS9.

F-9973/17

GENEIM

Land: Frankrijk.

Onderwerp: De rechtse verzetsgroepen in Frankrijk.

Referenties:

Datum van waarneming: Eerste week december 1960.

Bron: Betrouwbaar, met goede contacten in Franse politieke kringen.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Frankrijk

DE RECHTSE VERZETSGROEPEN IN FRANKRIJKDe verzetsgroepen in het leger en hun contacten

In oktober 1959 was men in Frankrijk nog diep onder de indruk van de actie van de verzetsgroepen in het leger door de geheime maar goed verspreide lijsten van "personen die uit de weg moeten worden geruimd" (zie de affaire MITTERAND) en van de lijsten voor "de volgende regering".

Het is moeilijk over de omvang van de verschillende "groepen" en hun betekenis een juist oordeel te krijgen, maar zeker is, dat zij zich in hoge mate overschatten.

Vastgesteld kan worden, dat de samenzweerders het op geen stukken na met elkaar eens.

Paradepaarden als SALAN, JUIN, ZELLER, WEYGAND, JOUHAUD, MIQUEL, LECOQ, LECOMTE, LAVAUD, HOUSSAYE en andere generaals worden geenszins algemeen geaccepteerd door de frondeurs in het leger en door hun evenknieën onder de ultra's die het al evenzeer met elkaar oneens zijn.

Er is een tegenstelling tussen de oude en de jonge garde. SALAN en ZELLER behoren tot de oude garde, die nauwe contacten heeft met de poujadisten, de extremistische beweging "Jeune Nation" en met de aanhangers van MARTEL en ORTIZ. SALAN's groep is mordicus tegen mannen als SOUSTELLE, BOURGES-MANOURY en de pseudosocialist LACOSTE. SALAN heeft ook "bezwaren" tegen generaal COGAY in verband met diens aandeel in de Bazoecka-affaire.

De jonge garde, die niet zozeer extreem rechts mag worden genoemd als wel nationalistisch en tegelijk socialistisch (gedurfde hervormingen), groepeerd zich vooral rond de Vendée-beweging en de groep Patrie et Progrès.

Behalve de gedurfde hervormingen wenst deze jonge garde ook een modernisering van het leger, van zijn kader en van zijn middelen. De jonge groep is bijvoorbeeld voor het Franse atoomwapen. Deze tweede groep is fel tegen SALAN en JUIN, om niet te spreken van WEYGAND. Zij heeft de illusie de vakbonden in Frankrijk eens mee te krijgen.

De beide tendenzen hebben maar één ding met elkaar gemeen: hun wantrouwen tegenover SOUSTELLE en zijn geestverwanten.

In Parijs, in het Nationale Front voor Frans Algerije, FNAF, bestaan ook controverses. Enerzijds zijn er mannen als LE PEN, LACOSTE-LAREYMONDIE en DIDES, die evenals POUJADE op SALAN hebben gewed en anderzijds is er de groep SAUGE, DEBRAY, BAYLOT, GOFU. Deze tweede groep is te karakteriseren als "ultra-katholieken", die contacten hebben met bijvoorbeeld de fanatieke voorstanders van TSJANG KAI SJEK en met de integralisten in de katholieke kerk in Frankrijk, die nog steeds hun invloed hebben. Het feit dat SALAN een vrijmetselaar is, maakt hem in de ogen dezer tweede groep niet erg geschikt als leider.

De groep Patrie et Progrès

Er zijn ongeveer tweeduizend officieren geabonneerd op het bulletin dezer beweging, waarin vele leden van de jongerenorganisatie Jeune Nation hun toevlucht hebben gezocht. Patrie et Progrès is de felste aller organisaties. Om er lid van te worden moet men eerst "gescreend" worden door een lid van het bestuur. Deze beweging richt zich niet alleen op activistische officieren, doch tevens op bedrijfsleiders en andere invloedrijke "burgers" in Frankrijk.

De Vendée-groep

Deze heeft haar actieterrein behalve in Algiers ook in Zuid- en West-Frankrijk. Ook alweer een clan-

destien bulletin: van de hand van een mysterieuze "Henri, kapitein van de generale staf". Deze groep stelt zich in Algerije ten doel de "gaullisten" te identificeren en op het uur U onschadelijk te maken, in Frankrijk vormt de groep een Gideonsbende van ultra's. Zij is betrekkelijk lokaal: in Parijs betekent zij weinig. De Vendée-groep bestaat in overgrote meerderheid uit uiterst rechtse katholieken. De groep beweert dat er tienduizend officieren op haar bulletin zijn geabonneerd. In werkelijkheid zijn het er hoogstens 1500.

(N.B.: er zijn in het Franse leger alleen al 10.000 beroepsofficieren met de rang van majoor of hoger. Voor het totaal aantal officieren moet men er ook nog de kapiteins en luitenanten bij rekenen plus de reserve-officieren).

Daarnaast zijn er nog verschillende andere groepen, die alle hun eigen bulletin hebben (een der belangrijkste daarvan is Armée-Nation). Daarenboven is er een kleine groep ultra's, die al herhaalde malen pogingen heeft gedaan de Nationale Unie van Reserveofficieren voor haar karretje te spannen (onder meer door het Centre d'Etudes Défense Nationale) zonder al te veel succes.

De groep Soustelle

De colloques de Vincennes hebben SOUSTELLE teleurgesteld. De activistische officieren vertrouwen hem niet erg. SALAN werkt hem tegen. SOUSTELLE's "Regroupement Nationale" voert een kostbare propaganda in de Verenigde Staten en er is zelfs een Amerikaans comité voor Frankrijk en Algerije, dat propaganda maakt voor SOUSTELLE's stellingen (o.a. dat Frankrijk in Algerije het laatste bolwerk van het Westen verdedigt). SOUSTELLE heeft ook zeer goede contacten met Israël en de Amerikaanse zionistenbeweging en met de rechtervleugel van de Italiaanse christendemocraten.

SOUSTELLE heeft de steun die POUJADE hem aanbood minachtend afgeslagen en het ziet er naar uit, dat

hij er thans spijt van heeft, nu SALAN, die erg op de achtergrond geraakt was, door de Poujadisten wordt gepousseerd.

Over de wijze waarop de veiligheidsdienst de "verdachte" generaals in het oog houdt, het volgende: Eind oktober was er ten huize van ZELLER een vergadering van hoge officieren, onder wie vijf generaals: twee uit Algerije en HOUSSAYE, LAVAUD en LECOQ. Doel der bijeenkomst was een manifestatie tegen De GAULLE voor te bereiden. Vermoedelijk zouden zij eerst een beleefd schrijven aan het staatshoofd richten om hem "op de hoogte te stellen van wat er in het leger leeft", gevolgd door een manifest aan het land.

Zodra de drie genoemde generaals echter in Parijs terug waren, werden zij bij generaal ELY ontboden. Deze waarschuwde hen dat, indien zij het manifest tekenden, daarmee tegelijk hun ontslag tekenden. ELY was dus merkwaardig goed op de hoogte en, wat nog belangrijker is, ze vastberaden, dat de drie in hun schulp kropen en zwoeren dat zij loyaal waren.

In dit verband moet er op gewezen worden, dat alle generaals, die naar Parijs gaan, in aanwezigheid van De GAULLE ja en amen zeggen. Daarna gaan zij naar DEBRÉ om hun gal uit te storten. Het gevolg is, dat DEBRÉ zenuwachtig bij De GAULLE komt, die hem dan weer geruststelt: "Het leger zal mij gehoorzamen".

Ook is de veiligheidsdienst op de hoogte gekomen van een vergadering, die medio november gehouden is ten zuiden van Parijs en waaraan 28 personen zouden hebben deelgenomen. Het ging over de middelen om De GAULLE onschadelijk te maken door arrestatie of een aanslag. De aanwezigen waren het er over eens, dat geen enkele staatsgreep kan slagen zolang De GAULLE niet "geneutraliseerd" is, vooral omdat het leger hem per slot van rekening toch zal gehoorzamen en alleen het initiatief in handen zal ne-

men, als De GAULLE zou zijn uitgeschakeld.

Al deze groepen hebben het doel het gehele leger mee te slepen in een actie tegen De GAULLE. Zij vormen echter een zo kleine minderheid en zijn het onderling zo oneens, dat men werkelijk niet al te pessimistisch mag zijn en mag verwachten, dat het leger als geheel zijn plicht zal doen.

Eerste week december 1960.